

Sadržaj

Rober Toskano	9
Margerit Blot	16
Odil Toskano	22
Vensan Zavada	28
Paskalin Itner	35
Paola Suares	42
Ernest Blot	50
Filip Šemla	56
Lula Moreno	62
Raul Barneš	68
Viržini Derijel	75
Remi Grob	82
Šantal Oduen	89
Žan Erhenfrid	95
Damjan Barneš	102
Lik Kondamin	108
Elen Barneš	114
Žanet Blot	120
Rober Toskano	127
Odil Toskano	139
Žan Ehrenfrid	146

Rober Toskano

Kupovali smo vikendom u supermarketu. U jednom trenutku rekla mi je: stani u red za sir dok ja kupujem ostalo. Kada sam se vratio, kolica su bila dopola napunjena žitaricama, keksom, prehrambenim proizvodima u kesicama i desertnim kremovima, pitao sam je: šta će nam to? – Kako šta će nam? Pitao sam je: zašto to kupuješ? Imaš decu, Rober, ona vole musli, vole napolitanke, kinder bueno obožavaju, pokazivala mi je kutije, a ja kažem: apsurdno je ključkati ih šećerom i mastima, ta tvoja kolica su apsurdna, a ona je mene pitala: jesi li kupio sireve? – Parče šavinjola i jedan morbije. Viknula je: a grijer? – Zaboravio sam i neću se vraćati, velika je gužva. – Ako kupuješ samo jedan sir, dobro znaš da je to grijer, ko u našoj kući jede morbije? Ko? Ja jedem, rekao sam. – Otkada ti jedeš morbije? Ko će ti jesti taj morbije? Rekao sam: prestani, Odil. – Ko voli to govno od morbije?! Podrazumevalo se „osim tvoje majke”, jer nedavno je moja majka našla šraf u morbijeju, rekao sam: dereš se, Odil. Tresla je kolica i ubacila paket od tri milka čokolade. Uzeo sam čokolade i vratio ih na policu. Ona ih je još brže ponovo ubacila u kolica. Rekao sam: ja odoh. Odgovorila mi je: pa idi, idi, ništa drugo i ne znaš da

kažeš osim „ja odoh”, to ti je jedini odgovor, kad god nemaš argumente ti kažeš „ja odoh”, odmah izbaciš tu grotesknu pretnju. Istina je da često to kažem, priznajem, ali ne vidim kako da ne kažem kada je to jedino što želim, kada ne vidim drugi izlaz osim da odmah zbrišem, mada priznajem da to izgovorim kao ultimatum. Dobro, jesi li kupila sve što si htela – pitam Odil i snažno gurnem kolica napred – ima li još gluposti koje treba kupiti? – Kako to sa mnom razgovaraš?! Jesi li svestan kako ti sa mnom razgovaraš?! Ja joj kažem: samo produži. Produži! Ništa me ne iznervira kao ta naša iznenadna trvenja, kada sve stane, sve se skameni. Nema sumnje da bih morao da kažem „izvini”. Ne jedanput, trebalo bi da kažem dva puta, učtivo. Kada bih učtivo rekao dva puta „izvini”, mogli bismo da nastavimo dan manje-više normalno, samo što nemam ni najmanju želju da to kažem, nikakvu fiziološku potrebu da izgovorim reč „izvini” kada se ona zaustavi kod police sa začinicima, zabezegnuta od uvređenosti i nesrećna. Produži, Odil, molim te, kažem smirenim glasom, vruće mi je, moram i da završim jedan članak. Izvini se, kaže ona. Da je normalnim glasom rekla „izvini se”, mogao bih da se predam, ali ona govori šapatom, glas joj je ravan, bez naglašenih tonova, preko čega ne mogu da pređem. Kažem „molim te”, ostajem miran, „molim te”, kažem s merom, a sebe vidim kako punom brzinom jurim perifernim bulevarom i slušam do daske puštenu pesmu *Sodade*, nedavno sam je otkrio, ne razumem ništa, osim samoće u glasu i reč „samoća” ponavljaju u beskonačnost, mada su mi rekli da ne označava samoću nego nostalgiju, nedostajanje, žal, splin, nešto intimno što se ne može podeliti s drugim, a zove se usamljenost, usa-

mljenost kao kolica sa namirnicama, gondola sa uljem i sir-
ćetom i muškarac koji pod neonskim osvetljenjem preklinje
svoju ženu. Kažem: izvini. Izvini, Odil. „Odil” nije bilo ne-
ophodno u ovoj rečenici. Naravno. Nije lepo reći „Odil”,
dodajem „Odil” da naglasim svoje nestrpljenje, ali nisam
očekivao da će napraviti polukrug i ruke ispružiti u pravcu
smrznutih proizvoda, što znači skroz ka drugom kraju pro-
davnice, bez reči, tašnu je ostavila u kolicima. Šta to radiš,
Odil – viknem – imam dva sata da napišem veoma važan
tekst o novoj pomami za zlatom! – derem se. Potpuno sme-
šna rečenica. Nestala mi je iz vidokruga. Ljudi me gledaju.
Grabim kolica i guram ih ka drugom kraju prodavnice, ne
vidim je (umela je ona iznenada da nestane, čak i u prijat-
nim situacijama), derem se: Odil! Uputim se ka pićima,
nema je: Odil! Odil! Osećam da smetam ljudima oko sebe i
boli me briga, jezdim između gondola sa kolicima, mrzim
supermarkete, kad odjednom je ugledam u redu za sireve,
dužem nego što je maločas bio, stala je u red za sireve!
Odil, kažem kada sam stigao do nje, odmereno se izražava-
vam, Odil, čekaćeš dvadeset minuta da te usluži, hajdemo
odavde, grijer ćemo kupiti na drugom mestu. Nema odgo-
vora. Šta to radi? Pretura po kolicima i vadi morbije. Nećeš
valjda da vratiš morbije? – pitam. – Hoću. Daćemo ga
mami, kažem ja da olabavim situaciju. Moja majka će se
obradovati, u jednom morbijeu nedavno je našla šraf. Odil
se nije nasmejala. Stoji uspravno i uvređeno u redu paćeni-
ka. Moja majka je prodavcu sireva rekla: nisam neko ko
voli da pravi scene, ali zarad vašeg ugleda čuvenog pro-
izvođača sireva moram vam skrenuti pažnju da sam u va-
šem morbijeu našla šraf; onog tipa je svečano bolela briga,

naplatio joj je i tri rokamadura koja je kupila tog dana. Moja majka se hvalila da je platila bez reči, pokazala se većim čovekom od prodavca sireva. Prilazim Odili i kažem joj tiho: brojim do tri, Odil. Brojim do tri. Čuješ li me? Ne znam iz kog razloga, u trenutku kada sam to izgovorio setio sam se Itnerovih, naših prijatelja s kojima se družimo u paru, oni su se oboje sklopčali i doneli odluku da žive u bračnoj sreći, odnedavno jedno drugo zovu „srce moje” i izgovaraju rečenice tipa „večeras ćemo nešto lepo pojesti, srce moje”. Ne znam zbog čega mi Itnerovi padaju na pamet u trenutku kada me obuzima upravo suprotno ludilo, ali možda i nema tako velike razlike između „večeras ćemo nešto lepo pojesti, srce moje” i „brojim do tri, Odil”, u oba slučaja biće se sklopča da bi živelo udvoje, hoću da kažem da nema nimalo prirodne harmonije između dvoje ljudi u rečima „nešto ćemo lepo pojesti, srce moje”, nema i nema, provalija nije ništa manja, osim što rečenica „brojim do tri” na Odilinom licu izaziva drhtaj, oko usta joj se pojave bore, nagoveštaj osmeha, pred kojim ja, naravno, nikako ne bih smeo da popustim sve dok ne dobijem nesporno zeleno svetlo, mada imam jaku želju da popustim, ali moram se praviti kao da ništa nisam primetio, odlučujem da brojim, kažem *jedan*, razgovetno, šapatom, žena odmah iza Odile zauzela je prvi red, Odil vrhom cipele gura bačenu ambalažu, red je još veći i ne smanjuje se nimalo, treba da kažem dva, kažem *dva*, dva je otvoreno, veličanstveno, žena pozadi se prilepila uz nas, nosi šešir od mekog filca koji liči na izvrnutu kantu, ne volim žene koje nose ovu vrstu šešira, takav šešir je veoma loš znak, pogledam je da joj stavim do znanja kako treba da se odmakne za jedan metar, ali ništa se ne

dogodi, posmatra me sa znatiželjom i prezrenjem, je li to ona tako smrdi? Žene koje se oblače slojevito često šire neprijatan miris, ili ne smrdi ona, smrad ipak potiče od sireva kojima se približavamo? U džepu mog sakoa vibrira mobilni telefon. Izbečio sam se da pročitam ko me zove, nemam vremena da tražim naočare. Bio je to moj saradnik, može da mi obezbedi poverljivu informaciju o rezervama zlata Bundesbanke. Tražim mu da mi pošalje mejl, na sastanku sam, tako sam rekao, da skratim priču. Ovaj kratak telefonski poziv je možda spas: nagnem se i šapnem Odili na uvo, kao što bi učinio svaki odgovoran čovek: glavni urednik mi traži tekst o nemačkim tajnim rezervama zlata, a ja u ovom času nemam nikakvu informaciju o tome. Ona kaže: koga to zanima? Izmakla se i oborila krajeve usana kako bih uvideo beznačajnost teme ili, još gore, beznačajnost mog posla kao takvog i uopšte svih mojih napora, kao da se od mene više ništa ne može očekivati, čak ni svest da sam od svega odustao. Žene koriste svaku priliku da vas omalovaže, obložavaju da vas podsete kako ste ih razočarali. Odil je uspela da zauzme mesto u redu za sireve. Ponovo je uzela svoju tašnu, i dalje čvrsto drži onaj morbije. Vruće mi je. Gušim se. Voleo bih da sam daleko odavde, ne znam šta mi tu radimo niti o čemu je reč. Želeo bih da klizim na skijama po kanadskom zapadu, kao Grejam Bojer, tragač za zlatom, junak mog članka, da zabadam zastavice i sekirom obeležavam drveće po zaleđenim dolinama. Ima li Bojer ženu i decu? Tip koji se suočava sa grizlijem i temperaturama od minus trideset ne zamajava se po supermarketima u vreme kada svi kupuju. Da li je jednom muškarcu ovde mesto? Ko može da kruži između polica i bezbrojnih pakovanja pod

neonskim osvetljenjem, a da se ne obeshrabri? I da zna da će se tu vraćati, u sva godišnja doba, hteo on to ili ne, guraće kolica po nalogu svoje sve rigidnije žene. Nedavno je moj tast Ernest Blot našem sinu od devet godina rekao: kupiću ti novo nalivepero, ovo ti prlja prste. Antoan mu je odgovorio: nema potrebe, nalivepero me više ne čini srećnim. U tome je tajna, rekao je Ernest, ovo dete je shvatilo da potrebu za srećom treba svesti na minimum. Moj tast je šampion u fantazmagoričnim izrekama, potpuno suprotnim njegovom temperamentu. Ernest nikada nije pristao ni na najmanje smanjenje svog vitalnog potencijala (zaboravimo reč „sreća”). Vezan za ritam svog oporavka nakon što su mu ugradili bajpase, suočen sa ponovnim učenjem skromnog življenja i domaćim poslovima koje je oduvek izbegavao, smatrao je da ga je Bog lično nanišanio i oborio. Odil, ako kažem tri, ako izgovorim broj tri, nikada me više videti nećeš, uzimam kola i ostavljam te na cedilu sa tim kolicima. Ona kaže: to bi me iznenadilo. – To bi te iznenadilo, ali ja ću to za dve sekunde učiniti. – Ne možeš da uzmeš kola, Rober, ključevi su u mojoj tašni. Preturam po džepovima potpuno blesavo pošto se sećam da sam joj lično dao ključeve. Vрати mi ih, molim te. Odil se smeje. Pritisla je tašnu između svog tela i vitrine sa sirevima. Prilazim da izvučem tašnu. Vučem. Odil se opire. Vučem dršku od tašne. Ona je vuče u suprotnom smeru. Zabavlja se! Dohvatio sam je, ne bi mi bilo nimalo teško da joj je uzmem kada bi okolnosti bile drugačije. Ona se smeje. Ne odustaje. Kaže: nisi rekao tri? Zašto ne kažeš *tri*? Ide mi na živce. I ključevi u njenoj tašni mi idu na živce. Ali dopada mi se kada je Odil ovakva. Volim da je vidim kako se smeje. Bio sam na korak da po-

pustim i prihvatim igru začikavanja kada sam čuo gundanje iza nas i ugledao ženu sa filcanim šeširom kako se, opijena ženskom solidarnošću, otvoreno kikoće, bez imalo zazora. E, tada nisam imao izbora. Postao sam grub. Pribio sam Odil uz pleksiglas i pokušavao da prokrčim put do tašne, ona se bori, žali se da je boli, kažem: daj mi te proklete ključeve, ona kaže: ti si lud, uzeo sam joj onaj morbije iz ruku, bacio ga između polica, najzad sam napipao ključeve u mnoštvu stvari u njenoj tašni, vadim ih, mašem ključevima ispred njenih očiju, i dalje je držim, kažem, idemo odavde, odmah. Žena sa šeširom je sada užasnuta, kažem joj: ne smeješ se više, zašto? Guram Odil i kolica, vodim je pored gondola ka kasi na izlazu, snažno joj stežem zglavak ruke, mada više ne pruža nikakav otpor, predala se, što nije nimalo naivno, više bih voleo da moram da je vučem, uvek na kraju ja platim kada se ona pretvori u mučenicu. Na kasama su redovi, naravno. Stojimo u ubistvenom redu, ni reč nismo razmenili. Pustio sam Odilinu ruku, ona se pravi da je normalna mušterija, gledam je kako razvrstava stvari u kolicima i uvodi nekakav red da olakša pakovanje. Na parkingu nismo prozborili ni reč. Ni u kolima. Noć je. Ulična rasveta nas uspavljuje, stavljam CD sa portugalskom pesmom, ženski glas ponavlja jednu istu reč u beskonačnost.